

דף הבית אודות המכללה שירות לקהילה תנועה ותזונה בחגי ישראל סוכות ושמחת תורה

סוכות ושמחת תורה

מטרת הפעילות: הכרת מנהגי חג סוכות

אוכלוסיית היעד: כיתות א-ג

יעדים חינוכיים:

1. הילדים יכירו את ארבעת המינים ואת תכונותיהם.
2. הילדים יבינו את משמעות ארבעת המינים.
3. הילדים יכירו את שלש הרגלים.

על קצה המזלג

חג הסוכות הוא אחד משלושת הרגלים שהיו ישראל עולים בהם לירושלם בזמן שבית המקדש היה קיים (סוכות, פסח ושבועות), שם נוסף לחג: חג האסיף כי בו אוספים את היבול החקלאי מן השדה ומן הכרם – "חג הַסֹּפֶת תַּעֲשֶׂה לְךָ שְׁבַעַת יָמִים בְּאֶסְפֹּךָ מִגֶּרֶךְ (=מִן הַגּוֹרֵן שֶׁלְךָ) וּמִיֶּקֶבֶךָ (=מִן הַיֶּקֶב שֶׁלְךָ)" (דברים טז 13).

בניית סוכה: אירוח הוא נושא מרכזי בחגיגות הסוכות. במשך הבילוי בסוכה הצנועה משחזר את הסוכות של אבותינו, אשר חיו 40 שנה במדבר. מנהג הוא לארח בסוכה. המבקרים בסוכה נקראים "**אושפיון**".
מצווה מיוחדת לחג הסוכות היא נטילת **ארבעת המינים**. ארבעת המינים כוללים: לולב אחד, אתרוג אחד, לפחות שלושה הדסים ושתי ערבות. אתר חב"ד מסביר את המצווה:
כל אחד מארבעת-המינים מאופיין בתכונות מיוחדות, ויחד הם מסמלים את עם-ישראל.
אתרוג - יש בו טעם (בהיותו פרי) וגם ריח טוב.
לולב - טעם יש לו (פרי התמר) אך ריח אין לו.
הדס - יש לו ריח אך אין לו טעם.
ערבה - אין לה לא טעם ולא ריח.
חלוקה זו מסמלת את כל הסוגים שבעם-ישראל:
טעם וריח - אלה היהודים, שיש בהם גם תורה וגם מעשים טובים.
טעם בלי ריח - יהודים בעלי תורה, שאינם עוסקים כל-כך במעשים טובים.
ריח בלי טעם - בעלי מעשים טובים, אך אין להם תורה.
לא טעם ולא ריח - אלה היהודים, שלא הגיעו לא לתורה ולא למעשים טובים.
שמא תאמר: רוצה אני רק את בעלי התורה ובעלי המעשים הטובים; אין רצוני במי שאין בו תורה או מעשים טובים, ובוודאי אני רוצה שום קשר עם מי שאין לו לא תורה ולא מעשים טובים.
אומרת לך התורה: באתרוג בלבד אינך יכול לקיים את המצווה; אף לא בצירוף הלולב וההדס. עליך לקחת איתך גם את הערבה, זו שאין בה לא טעם ולא ריח, ולהצמידה אל הלולב וההדס והאתרוג. רק כאשר כל הסוגים הללו יהיו חבוקים ומאוחדים תוכל לגשת אל הבורא ולקיים את המצווה.
אין יהודי שהוא 'מחוץ למחנה'!"

ציוד לפעילות: כדור, למסלול המכשולים: כדור ספוג, דלי עם מים, חבילת שיבולים, פיסת נייר, חבל קפיצה, פתקים עם שאלות לחג, כוס מים.
מהלך הפעילות:

משחק 1: המורה תסביר על ארבעת המינים והמאפיינים של כל אחד מהם. הילדים זורקים כדור ביניהם. כל ילד שזורק את הכדור אומר את שמו אל אחד מארבעת המינים. הילד שמקבל את הכדור צריך לומר את תכונתו (לדוגמא: הדס, יש בו ריח אך אין בו טעם).

משחק 2: המורה תסביר את המשמעות של ארבעת המינים בהיבט של אחדות עם ישראל. הילדים יעמדו במעגל. ויחולקו למספרים 1,2,1,2 כל מספרי אחד יאחזו ידיים ואילו מספרי 2 ישענו עליהם לאחור (כלומר, כל ילד יאחז בזרועות הילדים העומד אחד אחרי זה שלידו). המורה תסביר שחשוב לאחוז חזק. לאט לאט הילדים יתחילו להישען אחורה. אם כולם אווזים ביציבות, המעגל יישאר שלם.

הילדים יעמדו במעגל צפוף. לשריקה הם יתכופו אחד לשבת על ברכי זה שמאחוריו במעגל. אם הקבוצה תעשה זאת באופן אחיד, המעגל יישמר כשכולם ישובים.

הילדים יושבים במעגל ומשליבים ידיים. לשריקה הם צריכים לקום לעמידה שלי לעזוב את הידיים.

משחק 3: המורה תסביר לילדים על סוכות כאחד משלוש הרגלים ועל היותו חג האסיף. ולכן הפעילות תהיה קשורה ל"עלייה לרגל" – מירוץ מכשולים.

המורה תבנה מסלול מכשולים ובו משימות המשימות צריכות להיות מרוחקות האחת מהשנייה במרחק שידרוש מהילדים לנוע במרחב בית הספר. הכיתה תתחלק לקבוצות של 4 תלמידים. לפי סימן עוברים תחנה לפי כיוון השעון.

דוגמאות למשימות:

- לזרוק כדור לדלי מים
- לאסוף חבילת שיבולים מפוזרות
- פיסת נייר ובה שאלה הקשורה לחג למשל: מה התכונות של האתרוג?
- לקפוץ על רגל אחת 10 פעמים
- לקלוע כדור לחישוק
- לשתות כוס מים
- לשיר בית אחד משיר לסוכות
- לתאר מהו אחד מארבעת המינים (האתרוג – צהוב, דומה ללימון, לולב – ענפים רכים של עץ התמר, הדס- פרח לב בעל ריח, ערבה- גדלה ליד נחל). לחילופין אפשר לשים את ארבעת המינים ולבקש לזהותם.
- לקפוץ 5 פעמים בחבל
- להסביר מהו מנהג האושפיזין.

[דפי עבודה על סוכות](#)